

אֲתַעֲפֹב תַּמּוֹן, וְאֲתַבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (איוב לד) כִּי אֲזַן מְלִיץ תִּבְחָן. וּמֵאֵי טַעְמָא אֲזַן מְלִיץ תִּבְחָן. מִשּׁוּם דְּאֲתַעֲפֹב קָלָא בְּהֵוּא נִהְרָא דְנִטְיָפָא, בְּעַקִּימוּתָא דְאוּדְנִין, וְלֹא עֵייל בְּבַהִילוֹ. וּבִגִּין כֶּף אֲתַבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ, (איוב לד) וְחִידָא יִטְעֵם לְאָכוּל. מֵאֵי טַעְמָא חִידָא יִטְעֵם לְאָכוּל. בִּגִּין דִּיתַעֲפֹב תַּמּוֹן, וְלֹא עֵייל בְּבַהִילוֹ בְּגוּפָא, וְעַל דָּא יִטְעֵם וְיִתְבְּחָן, בֵּין מִתִּיקָא לְמִרְרוֹ.

בְּהַאי נִוּקָבָא דְאוּדְנִין, תְּלִיין נִוּקָבִין אוּחְרַנִין, נִוּקָבָא דְעֵינִין. נִוּקָבָא דְפּוּמָא. נִוּקָבָא דְחוּטְמָא. מַהֵהוּא קָלָא דְעֵייל בְּנוּקָבָא דְאוּדְנִין, אֵי אֲצִטְרִיף עֵייל לְנוּקָבֵי דְעֵינִין, וְנִבְעִין דְמַעִין. מַהֵהוּא קָלָא אֵי אֲצִטְרִיף, עֵייל לְנוּקָבָא דְחוּטְמָא דְפְרִדְשָׁקָא, וּמִפְקִי תַנּוּא וְאִשָּׁא מַהֵהוּא קָלָא. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיַּחֲרֵ אִפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְיָ. וְאֵי אֲצִטְרִיף, עֵייל הוּא קָלָא לְנוּקָבָא דְפּוּמָא, וּמְלִיל וְגִזֵּר מְלִין (נ"א גִּזִּיר) מַהֵהוּא קָלָא. כְּלָא מַהֵהוּא קָלָא דְאוּדְנִין. עֵייל בְּכָל גּוּפָא וְאֲתַרְגִּישׁ מְנִיָּה כְּלָא. (ס"א כְּמָה תְּלִיָּא) תְּלִיָּא בְּהַאי אוּדְנָא. זְפֵאָה מָאן דְנִטְרִי מְלוּי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לד) נְצוּר לְשׁוֹנֵף מְרַע וּשְׁפִתָּיָהּ מְדַבֵּר מִרְמָה.

הַאי אוּדְנָא קָרִי בֵיה שְׁמִיעָה. וּבְשְׁמִיעָה אֲתַפְּלִילֵן אֵינּוֹן מוּחִי. חֲכָמָה אֲתַפְּלִיל בֵיה, דְכְתִיב, (מלכים א ג) וְנָתַתְּ לַעֲבָדְךָ לֵב שׁוֹמֵעַ. בִּינָה, כְּמָה דְאֵתָא אָמַר (שמואל א ג) דִּבֵּר כִּי שׁוֹמֵעַ עֲבָדְךָ. (מלכים ב יח) כִּי שׁוֹמְעִים אֲנַחְנוּ. (ובְּהַאי תְּלִין כְּלָא) דַּעַת, כְּמָה דְאֵתָא אָמַר, (משלי ד) שְׁמַע בְּנֵי וְקַח אָמְרֵי. (משלי ב) וּמְצוֹתַי תִּצְפּוֹן אֲתָךְ. הָא כְּלָא תְּלִין בְּאוּדְנִין בְּהַאי אוּדְנָא תְּלִין צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין וּפְקִיחָא דְעֵינִין. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יְיָ אֲזַנְךָ וּשְׁמַע פִּקְחָ עֵינֶיךָ וַרְאֵה. הָא כְּלָא בֵיה תְּלִיָּא.

בְּהַאי אוּדְנָא, תְּלִין רְזִין עֲלֵאִין, דְלֹא נְפָקִין לְבַר, בִּגִּין כֶּף הִיא עַקִּימָא לְגוֹ. וְרִזָּא דְרִזִין סְתִימִין בֵיה, וְוִי לְהֵהוּא מְגִלָּה רְזִין. וּבִגִּין דְהַאי אוּדְנָא כְּנִישׁ רְזִין, וְעַקִּימוּתָא דְלְגוֹ נְטִיל לֹון, לֹא גְלִי רְזִין לְאֵינּוֹן דְעַקִּימִין בְּאַרְחִייהוּ, אֲלֵא לְאֵינּוֹן דְלֹא עַקִּימִין. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים כה) סוּד יְיָ לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, דְנְטִילֵי אֲרַחוּי וְנְטִילֵי מְלִין.

וְאֵינּוֹן דְעַקִּימִין בְּאַרְחִייהוּ, נְטִילֵי מְלִין וְעֵיילִין לֹון בְּבַהִילוֹ, וְלִית בְּהוּ אֲתָר לְאֲתַעֲפֹבָא. וְכָל נִוּקָבִין אֲחַרְנִין, מִתְּפַתְּחִין בֵיה, עַד דְנְפָקִין מְלִין בְּנוּקָבָא דְפּוּמָא. וְאֵלִין אֲקָרוּ חֲיִיבֵי דְרָא, שְׁנוּאֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא. בְּמִתְנִיתָא דִילָן תַּנּוֹן, כְּפֵאִילוֹ קְטִיל גּוּבְרִין, וּכְפֵאִילוֹ פִּלַּח לְעִבּוּדָה זָרָה. וְכָלָא בְּחַד קָרָא, דְכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תִלֵּךְ רְכִיל בְּעַמֶּךָ לֹא תַעֲמוּד עַל דָּם רַעֲף אֲנִי יְיָ. מָאן דְעֵבֵר עַל הַאי רִישָׁא דְקָרָא, כְּפֵאִילוֹ עֵבֵר עַל כְּלָא.